

TÜRKÇE - 5

1. TEMA
OYUN DÜNYASI
DİNLEME/İZLEME

1. TEMADAKİ ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme

- a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları, bilgiye erişim olanakları; etkinliğin süresi doğrultusunda dinleme/izleme materyalini ve diğer kaynakları (sözlük, genel ağ, çalışma kâğıdı, grafik organize edici vb.) seçer.
- b) Seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.
- c) Etkileşimli dinleme/izleme sırasında karşısındakiyle ilişkiyi sürdürür.
- Öğrencinin dinleme/izleme sırasında konuşmacıyla göz teması kurması, duruşunu ayarlaması, dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınması ve gerektiğinde not alması beklenir.

T.D.5.4. Dinlediğinde/izlediğinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

- a) Dinlediğinin/izlediğinin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.
- b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.
- c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.D.5.5. Dinlediğinin/izlediğinin yüzey anlamını belirleyebilme

- a) Dinlediği/izlediği ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama/konuya dair ipuçlarını bulup ön bilgileriyle bağlantı kurar.
- b) Dinlediğinde/izlediğinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.
- c) Uygun durumlarda, iletilen mesajın gerektirdiği tepkiyi verir.

5 TÜRKÇE

T.D.5.19. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

- a) Dinlediğinin/izlediğinin anahtar söz varlığı unsurlarını belirler.
- b) Belirlenen söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

T.D.5.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Dinleme/izleme sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak dinleyici/izleyici kimliğinin gelişimine yön verir.

Hazırlık**Dinleme/İzleme Öncesinde**

✓Dinleme/izleme şeklinizi (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacınızı, ilgi ve ihtiyaçlarınızı, bilgiye erişim olanaklarınızı; etkinliğin süresi doğrultusunda dinleme/izleme materyalinizi ve diğer kaynaklarınızı (sözlük, genel ağ, çalışma kâğıdı, grafik organize edici vb.) seçiniz.

✓Seçimlerinüz üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağılı düzenlemeler yapınız.

Dinleme/İzleme Sırasında

✓Etkileşimli dinleme/izleme sırasında karşınızdakiyle ilişkiyi sürdürünüz.

✓Dinlediğinizin/izlediğinizin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileri-nizle ilişkilendiriniz.

✓Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulununuz.

✓Tahmininizin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım olarak kontrol edip yargıya ulaşınız.

✓Dinlediğiniz/izlediğiniz ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama/konuya dair ipuçlarını bulup ön bilgilerinizle bağlantı kurunuz.

✓Dinlediğinizde/izlediğinizde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirleyiniz.

✓Uygun durumlarda, iletilen mesajın gerektirdiğı tepkiyi veriniz.

✓Dinlediğinizin/izlediğinizin anahtar söz varlığı unsurlarını belirleyiniz.

✓Belirlediğiniz söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceleyiniz.

Dinleme/İzleme Sonrasında

✓Dinleme/izleme sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi gerekçelendirerek kendinizi değerlendiriniz.

✓Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalarına aktararak dinleyici/izleyici kimliğinizin gelişimine yön veriniz.

5 TÜRKÇE

1

Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek için karekodu okutunuz.)

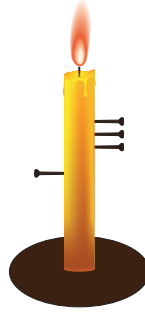

a) Bu metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri ve bu kelimelerin anlamlarına ilişkin tahminlerinizi yazınız.

b) Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten, öğretmeninizden veya büyüklerinizden yardım alarak kontrol ediniz.

2

Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek için karekodu okutunuz.)

a) Dinlediğiniz/izlediğiniz bu metinden hareketle aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

* Eskiden mumlar sadece - - - - göreviyle kullanılmazdı.

* Dedesi, Serkan'a eskiden çalar saatin yerine kullanılan eşyanın adının - - - - olduğunu söyledi.

b) Dinlediğiniz/izlediğiniz bu metinde iletilmek istenen mesajı yazınız.

3

Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek için karekodu okutunuz.)

Dinlediğiniz metinde geçen “oyun” kelimesiyle ilgili zihninizde çağrışım yapan kavramları aşağıya örnekteki gibi yazınız.

Birinci Bölüm

Anahtar Kavram	Çağrıştırdığı Kavram
Oyun	dostluk
Oyun	
Oyun	
Oyun	
Oyun	

Bu kavramlarla “oyun” kelimesinin birlikte kullanıldığı, örnekteki gibi anlamlı birer cümle yazınız.

İkinci Bölüm

1. Cümle	Arkadaşlarımla oyun oynarken dostluğun önemini öğreniyorum.
2. Cümle	
3. Cümle	
4. Cümle	
5. Cümle	

4

Aşağıda verilen “Dinleme/İzleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu 1. etkinlikteki performansınızı dikkate alarak doldurunuz. Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalara aktararak dinleyici/izleyici kimliğinizin gelişimini yönetiniz.

Adı-Soyadı:

Tarih:

Sınıfı-Numarası:

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ölçütler

Evet

Kısmen

Hayır

Dinleme/izleme yaparken dikkat dağınık davranışlardan kaçındım.

Dinleme/izleme yaparken gerektiğinde not aldım.

Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamlarıyla ilgili tahminde bulundum.

Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamını güvenilir bir kaynaktan kontrol ettim.

Tahminlerimle kaynaklarımdan öğrendiklerimin örtüştüğünü gördüm.

Geliştirmek istediğim yönlerim:

- 1.
- 2.
- 3.

TÜRKÇE - 5

1. TEMA
OYUN DÜNYASI
OKUMA

OKUMA

T.O.5.1. Okumada materyal seçimini yönetebilme

- a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.
- b) Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyalleri (sözlük, ek kaynak vb.) seçer.
- c) Seçimleri üzerinde zamana bağlı değişime/üst bilişsel izlemeye dayalı düzenlemeler yapar.

T.O.5.2. Sesli ve sessiz okurken akıcı okuma unsurlarını yönetebilme

- a) Faaliyetin amacını, ilgi ve ihtiyaçlarını, materyalin özelliklerini, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.
- b) Metnin tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek metni sesli okur.
- c) Metnin tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı ve duraklamaları, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek metni sessiz okur.

T.O.5.3. Okumada strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

- a) Faaliyetin amacını, ilgi ve ihtiyaçlarını, materyalin özelliklerini, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.
- b) Analiz sonuçları doğrultusunda okurken kullanacağı strateji ve yöntemleri seçer ve seçimleri üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağlı düzenlemeler yapar.

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

- a) Metnin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.
- b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.
- c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

5 TÜRKÇE

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

- a) Metin ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama/konuya dair ipuçlarını bulup ön bilgilerle bağlantı kurar.
- b) Metinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.
- c) Gerektiğinde iletilen mesajın gerektirdiği tepkiyi verir.

T.O.5.21. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

- a) Metnin anahtar söz varlığı unsurlarını belirler.
 - b) Belirlenen söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.
- Söz varlığı unsurlarının kaynaklardaki (sözlük, genel ağ vb.) diğer anlamlarını ve varsa görsel karşılığını (resim, işaret, emoji vb.) belirler. Ayrıca üzerinde çalışılan söz varlığı unsurlarıyla ilgili (eş ve yakın anlamlı kelime, zıt anlamlı ve eş sesli kelime, çağrıştırdığı kelime; atasözü, deyim, kalıp söz, terim, ikileme, pekiştirme) kelimeleri tespit edip aralarındaki anlam ilişkilerini ortaya koyar.

T.O.5.27. Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Okuma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak okur kimliğinin gelişimine yön verir.

Hazırlık**Okuma Öncesinde**

- ✓Amacınızı, ilgi ve ihtiyaçlarınızı, materyalin özelliklerini, süre ve bilgiye erişim olanaklarınızı analiz ederek görüş oluşturunuz.
- ✓Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyallerinizi (sözlük, ek kaynak vb.) seçiniz.
- ✓Seçimlerinüz üzerinde zamana bağılı değışime/üst bilişsel izlemeye dayalı düzenlemeler yapınız.
- ✓Faaliyetin amacını, ilgi ve ihtiyaçlarını, materyalin özelliklerini, süre ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturunuz.
- ✓Analiz sonuçlarınız doğrultusunda okurken kullanacağınız strateji ve yöntemlerinizi seçiniz ve seçimlerinüz üzerinde zamana veya üst bilişsel izlemeye bağılı düzenlemeler yapınız.

Okuma Sırasında

- ✓Metnin tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtabak biçimde düzenleyerek metni sesli okuyunuz.
- ✓Metnin tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı ve duraklamaları, anlamı yansıtabak biçimde düzenleyerek metni sessiz okuyunuz.
- ✓Metnin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgilerinizle ilişkilendiriniz.
- ✓Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulununuz.
- ✓Tahmininizin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları), ebeveyn veya öğretmeninizden yardım alarak, kontrol edip yargıya ulaşınız.
- ✓Metin ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama/konuya dair ipuçlarını bulup ön bilgilerinizle bağlantı kurunuz.
- ✓Metinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirleyiniz.
- ✓Gerektiğinde iletilen mesajın gerektirdiğı tepkiyi veriniz.
- ✓Metnin anahtar söz varlığı unsurlarını belirleyiniz.
- ✓Belirlenen söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceleyiniz.

Okuma Sonrasında

- ✓Okuma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi gerekçelendirerek kendinizi değerlendiriniz.
- ✓Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalarınıza aktararak okur kimliğinizin gelişimine yön veriniz.

1

Aşağıdaki metni okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek sesli şekilde okuyunuz.

TAŞLARIN SIRRI

Taş deyince aklınıza gelenler nedir? Kiminin aklına bir bina inşa etmek, kiminin aklına değerli bir mücevher, kiminin aklına ise oyun oynamak gelir. Eminim, sizin aklınıza da oyun oynamak geldi. Üçtaş, beştaş, mangala, yedikule (tombik) ve daha pek çoğu... Bu oyunlardan herhangi birini oynayıp eğlenceli zaman geçirenleriniz mutlaka vardır. Şimdi size bunlardan tombik oyununu anlatalım.

Yedi taş ile oynandığı için yedikule de denen tombik oyunu en az altı kişi, bir top ve yedi tane yassı taş ile oynanır. Oyuna başlamadan önce oluşturulacak iki takım için birer lider yazı tura yoluyla belirlenir. Sonra bu liderler sayışmaca yoluyla takımlarına oyuncu belirler. Takımlar belirlendikten sonra hangi takımın “atıcı”, hangi takımın “ebe” olacağı belirlenir. İlk oyuncuyu seçme hakkına sahip olan takım aynı zamanda atıcı olur. Ardından belirlenen sayı kadar yassı taş üst üste dizilir. Atıcı olan takım taşların karşısına belli uzaklıkta olacak şekilde arka arkaya dizilir, ebe olan takım da taşların arkasında bekler. Atıcı olan takımın oyuncuları başta takım lideri olmak üzere topla taşları devirmek için birer el atış yaparlar. Yapılan atışlar sonucunda eğer taşlar devrilirse atıcı takım kaçmaya başlar. Ebe olan diğer takım ise onların arkasından koşar ve topla onları vurmaya çalışır. Ebe olan takım atıcı takımdan birini vurmaya çalışırken, atıcı takımın diğer üyeleri devrilen taşları üst üste koyup eski hâline getirmeye çalışır. Tüm taşları üst üste dizdiklerinde “Tombik!” diye bağırlar ve oyunu kazanmış olurlar. Oyunu kazandıkları için tekrar atıcı olurlar. Oyun sırasında vurulan kişiler taşları dizemezler. Atıcı takımın tüm oyuncuları taşların tamamını dizmeden vurulursa oyunu kaybetmiş olurlar ve atıcılık hakkı diğer takıma geçer. Onlar da yeni ebe olurlar. Oyun bu şekilde devam eder.

a) Okuduğunuz bu metinde geçen anlamını bilmediğiniz kelimeleri ve bu kelimelerin anlamlarına ilişkin tahminlerinizi karşılarına yazınız.

b) Tahminlerinizin doğruluğunu sözlükten, öğretmeninizden veya büyüklerinizden yardım alarak kontrol ediniz.

c) Aşağıdaki cümlede boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

- Tombik oyunu en az - - - - kişi ile oynanır.
- Tombik oyununda liderler - - - - yoluyla takımlarına oyuncu seçerler.
- - - - -, - - - -, - - - - gibi oyunlar taşla oynanır.

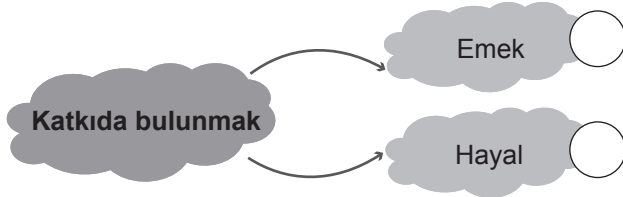
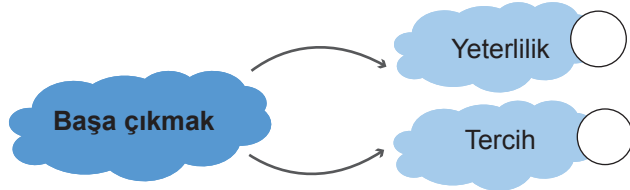
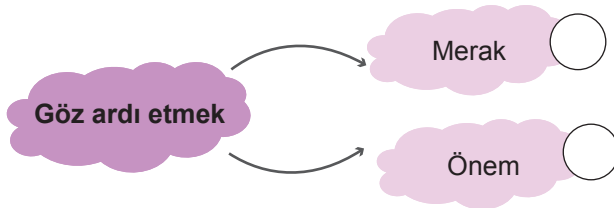
ç) “Taşların Sırrı” adlı metnin konusunu yazınız.

2

Aşağıdaki metni sessiz şekilde okuyunuz.

Çocuğun gelişimi düşünüldüğünde oyunlar çok önemlidir ve bu durum bazen göz ardı edilir. Oyun oynamak; çocukların çevreleriyle, akranlarıyla sosyal ve duygusal yönlerden gelişimine katkıda bulunur. Oyun ile çocuklara sosyal becerilerde ustalaşma, zorluklarla başa çıkma, problem çözme, empati ve nezaket kazandırılır. Bu beceriler hiçbir zorlama olmadan deneyim yoluyla edinilir.

Okuduğunuz bu metinden alınan aşağıdaki deyimlerin ilişkili olduğu kavramları işaretleyiniz.

5 TÜRKÇE

3

Aşağıdaki “Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu” okuma sürecinizde yapmanız gerekenlerle ilgili kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Bu formu 1. etkinlikteki performansınızı dikkate alarak doldurunuz. Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalara aktararak okuyucu kimliğinizin gelişimini yönetiniz.

Aşağıdaki her bir ölçütü okuyunuz. Bu ölçütlere göre formu uygun şekilde işaretleyiniz.

Adı-Soyadı:

Tarih:

Sınıfı-Numarası:

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ölçütler

Evet

Kısmen

Hayır

Metni tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek sesli şekilde okudum.

Anlamını bilmediğim kelime ve kelime gruplarının anlamları ile ilgili tahminde bulundum.

Tahminlerimin doğruluğunu sözlükten, öğretmenimden veya büyüklerimden yardım alarak kontrol ettim.

Tahminlerimle kaynaklarımdan öğrendiklerimin örtüştüğünü gördüm.

Metnin yüzey anlamını belirledim.

Geliştirmek istediğim yönlerim:

- 1.
- 2.
- 3.

NOTLAR

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

1. TEMA OYUN DÜNYASI

Tahmin Etme Stratejisi

5 TÜRKÇE

TAHMİN ETME STRATEJİSİ (İZLE, UYGULA, ÖĞREN)

OKUMA

T.O.5.3. Okumada strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

Yıl boyunca öğreneceğiniz stratejilerden ilki “tahmin etme” stratejisi. Bu strateji, metinde veya metnin ilerleyen bölümlerinde neler olacağını; hangi bilgilerin yer alacağını çeşitli ipuçlarını kullanarak tahmin etmeyi içerir. Okuma, dinleme veya izleme öncesinde ve sırasında kullanılabilir. Merakı artırır, böylece metne odaklanmayı sağlar.

Öncelikle öğretmeniniz tahmin etme stratejisinin harekete geçirileceği bir uygulama örneği gösterecek. Bu örneği dikkatlice izledikten sonra sizler ilk olarak gruplar hâlinde sonrasında ise bireysel olarak tahmin etme stratejisine yönelik başka etkinlikler gerçekleştireceksiniz.

ÖĞRETMENİMİZİ İZLİYORUZ

Öğretmeniniz şimdi “tahmin etme” stratejisini kullanacak. Tahminlerini ve bunların gerekçelerini yazarken sesli düşünecek. Öğretmeninizi izlerken metnin başında ve numaralanmış yerlerde bulunan sorulara dikkat edelim.

Öğretmenimiz

- ➡ Metnin başlık ve görsellerinde nelere dikkat etti?
- ➡ Metnin konu ve içeriğine yönelik tahminlerini başlık ve görsellerle nasıl ilişkilendirdi?

BİR UÇURTMA İKİ ÇOCUK

Lale bir gün pencereden dışarıyı seyrederken abisiyle uçurtma uçurduğu günü hatırladı. Uçurtmayı elinden kaçırmamak için uçurtmanın ipini sıkıca tutması gerektiğini abisinden öğrenmişti. Bu düşünceler içinde abisinin rengârenk uçurtmasını aldı, dışarı çıktı ve uçurtmayı uçurmaya başladı. Rüzgâr estikçe uçurtma havalandı. Gökyüzünde güzelce süzülürken rüzgâr aniden hızlandı. Uçurtma yükseldikçe Lale uçurtmayı tutmakta zorlandı ve uçurtmanın ipi birden elinden kaçırıldı. **1**

Öğretmeniniz

- ➡ Metnin sonraki bölümleriyle ilgili tahminlerini yaparken odaklandığı bilgilerle ilgili neler söyledi?
- ➡ Tahminlerinin gerekçeleri neydi?
- ➡ Tahminde bulunurken metin dışında hangi bilgileri kullandı?

Lale uçurtmanın peşinden koştu, uçurtma bir ağacın dalına takıldı. Lale “Ben ağaca çıkamam ki... Onu oradan nasıl alacağım şimdi? Abime ne söyleyeceğim? Uçurtmasını elimden kaçırdığımı duyunca abim çok üzülecek.” diye düşündü.

O sırada bir kedi ağaca tırmandı. Lale, kedi belki uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kedi uçurtmanın ipiyle oynayıp gitti. Sonra uçurtmanın yanına bir kuş kondu. Lale kuş uçurtmayı düşürür diye bekledi ama kuş uçurtmanın yanında duran dalı aldı ve gitti... Küçük bir sincap ağaca hızlıca tırmandı. Eline bir palamut aldı ve keskin dişleriyle onu kemirmeye başladı. O da ne! Uçurtmanın ipi koptu ve uçurtma aşağı düştü. Lale hızlıca koştu, uçurtmayı kısacık kalan ipinden yakaladı, alıp eve döndü. Uçurtmanın kısalan ipini onarıp onu yerine koydu. Evin önünde abisini beklemeye başladı. **2**

Öğretmeniniz

- ➡ Burada metnin sonraki bölümleriyle ilgili tahminlerini yaparken odaklandığı bilgilerle ilgili neler söyledi?
- ➡ Tahminlerinin gerekçeleri neydi?
- ➡ Tahminde bulunurken metin dışında hangi bilgileri kullandı?

Abisi gelince, olanları ona anlattı. Abisi “Uçurtmamla oynamak için benden izin almalıydın.” dedi. Sonra gülümseyerek elindeki hediye paketini kardeşine uzattı. Paketi heyecanla açan Lale bir de ne görsün! Abisi ona uçurtma almıştı. Büyük bir sevinçle abisine sarılarak teşekkür etti.

Öğretmeniniz tahminlerinin doğruluğunu kontrol ederken neler yaptı?

BİZ UYGULUYORUZ

Şimdi sıra bizde. 4-6 kişilik gruplar oluşturalım ve öğretmenimizin rehberliğinde tahmin etme stratejisini kullanalım.

“BENİMLE OYNAR MISIN?” adlı hikâyenin içeriğini, başlığından ve aşağıdaki görselden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi grubunuzla paylaşınız. Bunlara yönelik grup kararlarınızı aşağıya yazınız. Çalışma sürecinizi öğretmenin rehberliğinde yürütünüz.

BENİMLE OYNAR MISIN?**Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz**

Yağmurlu bir pazar günüydü ve herkes evdeydi. Canı çok sıkılan Elif, bu can sıkıntısından kurtulmak için bir şeyler yapmak istiyordu. Annesinin yanına gitti. “Anneciğim benimle oynar mısın? diye sordu. Annesi “Elektronik postalarımı kontrol ediyorum, şu an çok meşgulüm ama işimi bitirdikten sonra neden olmasın?” dedi. Oradan ayrılan Elif ablasının yanına gitti. “Ablacığim benimle oynar mısın? diye sordu. **1**

Hikâyenin bundan sonraki bölümüyle ilgili tahminlerinizi ve gerekçelerinizi grubunuzla paylaşınız. Buna yönelik grup kararlarınızı aşağıya yazınız. Öğretmeninizin uyarıları varsa çalışmanızı bu uyarılara göre yeniden düzenleyiniz.

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Ablası “Mandolin çalıyorum, şu an çok meşgulüm ama işimi bitirdikten sonra neden olmasın?” dedi. Ablasından da istediği cevabı alamayan Elif abisinin yanına gitti ve aynı soruyu abisine sordu. “Abicim benimle oynar mısın?”

Abisi “Ders çalışıyorum, pazartesiye yetiştirmem gereken bir proje ödevlerim var. Onu bitirdikten sonra oynayabiliriz kardeşim.” dedi. Son olarak babasının yanına giden Elif aynı teklifi babasına yaptı. Babası “Şu an gömleğimi ütülüyorum, işim bitince birlikte oynarız kızım.” dedi. Babasından da istediği cevabı alamayan Elif odasına gitti. **2**

Hikâyenin bundan sonraki bölümüyle ilgili tahminlerinizi ve gerekçelerinizi grubunuzla paylaşınız. Buna yönelik grup kararlarınızı aşağıya yazınız. Öğretmeninizin uyarıları varsa çalışmanızı bu uyarılara göre yeniden düzenleyiniz.

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Dolabından bazı kitaplar çıkardı. Onlara göz attı. Küçüklükten kalma birkaç oyuncakıyla oynamaya çalıştı ama can sıkıntısı bir türlü geçmedi. Hâlâ birileriyle oyun oynamak istiyordu. Aklına bir şarkı açıp dans etmek geldi. İşte aradığı şey buydu. Kendi kendine eğlenirken babası geldi. “İşimi bitirdim Elif, şimdi oynayalım mı?” dedi. Elif “Şu an çok meşgulüm. Dans ediyorum. Çok da eğlenceli. İstersen sen de katılabilirsin baba.” diye cevap verdi. Baba kız birlikte müzik eşliğinde dans edip eğlendiler.

5 TÜRKÇE

Tahminlerinizin doğruluğu ile ilgili değerlendirmelerinizi aşağıdaki çalışma kâğıtlarına yazınız.

Deęerlendirmelerimiz

Four horizontal lines for writing in the blue section.

Deęerlendirmelerimiz

Four horizontal lines for writing in the purple section.

Deęerlendirmelerimiz

Four horizontal lines for writing in the orange section.

YİNE UYGULUYORUZ

şimdi daha küçük, 2-3 kişilik gruplar oluřturun ve seçtiğiniz bir metinde bu stratejiyi yeniden kullanın.

SIRA SENDE

Artık tahmin etme stratejisini kullanmayı öğrendik. Şimdi “BİR KAMP MACERASI” metninde stratejiyi kendimiz kullanabiliriz.

“BİR KAMP MACERASI” adlı hikâyenin içeriğini, başlığından ve aşağıdaki görselden hareketle tahmin ediniz. Tahminlerinizi ve gerekçelerinizi yazınız.

BİR KAMP MACERASI

Tahminlerimiz ve Gerekçelerimiz

Mert o gün yine erkenden uyanmıştı. Kalktı, odasının camını açtı. İçeriye mis gibi temiz hava doldu. Derin bir nefes alarak içine çekti. Yüzünü yıkayıp üstünü değiştirdi ve her zamanki gibi sabah sporunu yaptı. Güzel kokular geliyordu mutfaktan. Annesi mükemmel bir kahvaltı hazırlamıştı. Kahvaltıya indiğinde annesi ve babası “Sana bir haberimiz var!” dediler. **1**

Hikâyenin bundan sonraki bölümüyle ilgili tahminlerinizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

Tahminlerim ve Gerekçelerim

Mert şaşırarak “Ne?” diye sordu. Annesi ve babası Mert ile arkadaşı için bir kamp tatili ayarlamıştı. Mert daha önce hiç kampa gitmemişti, bu nedenle çok heyecanlandı. Arkadaşıyla kampa gideceği için sevinçten havalara uçuyordu âdeta. Annesi “Yarın yola çıkacağız giderken arkadaşın Talat’ı da alacağız. Ben Talat’ın annesiyle konuştum, izin verdi. Fakat biz kampta seninle olmayacağız.” dedi. Mert biraz üzülmüştü, ilk kampını ailesiyle yapmak istiyordu. “Anne! Siz de gelin.” dedi birden. “Biz gelemeyiz maalesef.” dedi annesi, üzülmüş bir şekilde. Mert yine de canını sıkmadı, yarın için hazırlanmaya başladı. Kendisini uzun bir maceranın beklediğini bilmiyordu. (...)

Valizlerini arabaya yerleştirdiler ve arkadaşı Talat’ı da alıp yola çıktılar. Artık yolculuk başlamıştı. “Yolculuğumuz yaklaşık olarak üç saat sürecek.” dedi annesi. Mert sıkılmamak için birkaç kitap getirmişti, birini seçip okumaya başladı. Kitap okurken uyuyakalmıştı. O esnada arabadan garip garip sesler geliyordu. Seslerin gürültüsüne uyandı birden “İleride bir benzinlik var, orada duruyorum.” dedi babası. “Hey! Neler oluyor?” diyerek yattığı koltuktan doğruldu. **2**

Hikâyenin bundan sonraki bölümüyle ilgili tahminlerinizi ve gerekçelerinizi aşağıya yazınız.

Tahminlerim ve Gerekçelerim

Benzinliğe girmişlerdi. Meğer o sesler arabanın patlayan tekerleğinden geliyormuş. “Siz gidin atıştırma bir şeyler alın da ben şunun lastiğini değiştireyim.” dedi Mert’in babası. Geri geldiklerinde babası hâlâ lastiği değiştirmeye çalışıyordu. Mert, arkadaşıyla beraber babasına yardım etmeye karar verdi; böylece daha hızlı biterdi. Hep beraber lastiği tamir edebilmişlerdi lakin yarım saat gecikmişlerdi. “Kampın başlama saatinde varabilecek miyiz?” diye sordu Mert. “Merak etme, az kaldı zaten.” dedi annesi. Mert birden rahatladı, yeti-şebilecekti artık. (...)

Maceralı bir yolculuktan sonra neyse ki sağ salım kampa ulaştılar. Arabayı uygun bir yere park ettiler. Mert ve arkadaşı Talat’ı kampın görevlisi karşıladı. Kayıt işlemlerini tamamladıktan sonra annesi Mert ve arkadaşına “Hadi siz gidin, iyi eğlenceler.” dedi. Mert “Görüşürüz anne, görüşürüz baba!” diyerek Talat ve görevliyle beraber kamp alanına doğru yürüdü.

5 TÜRKÇE

Tahminlerinizin doğruluğu ile ilgili değerlendirmelerinizi aşağıdaki çalışma kâğıtlarına yazınız.

Deęerlendirmelerimiz

Deęerlendirmelerimiz

Deęerlendirmelerimiz

◆————NOTLAR————◆

[illegible]

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

1. TEMA
OYUN DÜNYASI
KONUŞMA

KONUŞMA

T.K.5.1. Konuşma sürecini yönetebilme

- a) Konuşmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap ve sonlandırma ifadelerini kullanır.
- b) Uygun zamanda söz alır/verir.
- c) Olay, konu, durum, problem vb. ile ilgili anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturmak için herhangi bir yönlendirmenin etkisinde kalmadan soru sorar.
- ç) Kendisine yöneltilen soruları cevaplar.

T.K.5.3. Konuşmasında amaç ve içeriğe yönelik seçimlerini yönetebilme

- a) Konuşma amacını belirler.
- b) Konuşma konusunu belirler.
- c) Konuşma türünü belirler.

Konuşma amacını göz önüne alarak (bilgilendirme, olaya dayalı anlatım, mizahi) içeriğe yönelik seçim yapar.

T.K.5.4. Konuşmasında ön bilgilerinden yararlanabilme

- a) Konuyla ilgili ön bilgilerini (gözlem, anı, deneyim, güncel olay, haber vb.) belirler.
- b) Ön bilgilerini konuşma içeriğiyle ilişkilendirir.
- c) Belirlendiği ön bilgileri konuşmasına aktarır.

5 TÜRKÇE

T.K.5.9. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme

- a) Nefesini doğru ayarlar.
- b) Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- c) Sesin şiddetini ayarlar.
- ç) Doğru vurgu ve tonlamayla konuşur.

T.K.5.22. Konuşmasını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

- a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını aralarındaki anlam ilişkilerini dikkate alarak belirler.
 - b) Aynı anlamı farklı söz varlığı unsurlarıyla (eş ve yakın anlamlı kelime, zıt anlamlı ve eş sesli kelime, çağrıştırdığı kelime; atasözü, deyim, kalıp söz, terim, ikileme, pekiştirme) ifade eder.
 - c) Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanır.
- Konuşmasında yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanır.

T.K.5.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Konuşma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak konuşan kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Konuşmalarından oluşan ürün ve seçki dosyası (ses kaydı, konuşma metni, sunum videosu, çoklu medya öğeleri vb.) oluşturur.

Hazırlık**Konuşma Öncesinde**

- ✓ Konuşma amacınızı belirleyiniz.
- ✓ Amacınızı belirlediğiniz konuşmanın konusunu belirleyiniz.
- ✓ Yapacağınız konuşmanın türünü belirleyiniz.

Konuşma Sırasında

- ✓ Nefesinizi doğru ayarlayınız, kelimeleri doğru telaffuz ediniz, sesinizin şiddetini ayarlayınız, doğru vurgu ve tonlamayla konuşunuz.
- ✓ Uygun selam, hitap ve bitirme ifadeleri kullanınız.
- ✓ Dinleyicilerle göz teması kurunuz.
- ✓ Gereksiz sesler (ııı, şey...) kullanmayınız.
- ✓ Anı, gözlem ve deneyimlerinizi konuşmanızla ilişkilendiriniz.
- ✓ Konuşmanızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.
- ✓ Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- ✓ Atasözü ve deyimleri bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- ✓ Size yöneltilen tüm soruları nezaketle cevaplayınız.

Konuşma Sonrasında

- ✓ Konuşma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi gerekçelendirerek kendinizi değerlendiriniz.
- ✓ Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalarınıza aktararak konuşan kimliğinizin gelişimine yön veriniz.

1

Aşağıdaki kelime ve kavram havuzundan yararlanarak gözlem, anı ve deneyimlerinizden yola çıkarak “Geleneksel Çocuk Oyunları” konulu bir konuşma yapınız. Konuşmanızda kelime ve kavram havuzundaki kelime ve kavram gruplarını anlamlarına uygun kullanmaya özen gösteriniz. (Konuşmanızı 5 dakika ile sınırlandırınız.)

Konuşmanız esnasında aşağıdaki ölçütlere dikkat ediniz:

- Nefesinizi doğru ayarlayınız, kelimeleri doğru telaffuz ediniz, sesinizin şiddetini ayarlayınız, doğru vurgu ve tonlamayla konuşunuz.
- Uygun selam, hitap ve bitirme ifadeleri kullanınız.
- Dinleyicilerle göz teması kurunuz.
- Gereksiz sesler (ııı, şey...) kullanmayınız.
- Anı, gözlem ve deneyimlerinizi konuşmanızla ilişkilendiriniz.
- Konuşmanızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.
- Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- Atasözü ve deyimleri bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- Size yöneltilen tüm soruları nezaketle cevaplayınız.

2

Aşağıdaki “Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu” belirlediğiniz konu hakkında arkadaşlarınıza yapacağınız konuşmanız sırasında dikkat etmeniz gerekenlerle ilgili kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıdaki her bir ölçütü okuyunuz. Bu ölçütlere göre formu uygun şekilde işaretleyiniz. Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalara aktararak konuşan kimliğinizin gelişimini yönetiniz.

Adı-Soyadı:

Tarih:

Sınıfı-Numarası:

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Nefesimi doğru ayarladım, kelimeleri doğru telaffuz ettim, sesimin şiddetini ayarladım, doğru vurgu ve tonlamayla konuştum.	☐	☐	☐
Uygun selam, hitap ve bitirme ifadeleri kullandım.	☐	☐	☐
Dinleyicilerle göz teması kurdum.	☐	☐	☐
Gereksiz sesler (ııı, şey...) kullanmadım.	☐	☐	☐
Anı, gözlem deneyimlerimi konuşmamla ilişkilendirdim.	☐	☐	☐
Konuşmamda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösterdim.	☐	☐	☐
Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanmaya dikkat ettim.	☐	☐	☐
Atasözü ve deyimleri bağlama uygun kullanmaya dikkat ettim.	☐	☐	☐
Bana yöneltilen tüm soruları nezaketle cevapladım.	☐	☐	☐

Geliştirmek istediğim yönlerim:

- 1.
- 2.
- 3.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

TÜRKÇE - 5

1. TEMA
OYUN DÜNYASI
YAZMA

YAZMA

T.Y.5.1. Yazma sürecini yönetebilme

- a) Amaç, bağlam ve olanaklarını analiz ederek yazma konusunu, hedef kitlesini, dijital de dâhil yazma aracı ve ortamını belirler.
- b) Yazılı etkileşimde yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili uygun selam ve hitap ifadelerini kullanır.
- c) Yazılı üretim ve yazılı etkileşimde içerik ve süreçle ilgili gerekli seçim ve düzenlemeleri yapar.

T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

- a) Yazma amacına uygun paragraf türünü seçer.
- b) Yazma amacına uygun metin yapısını seçer.

T.Y.5.4. Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde ön bilgilerinden yararlanabilme

- a) Konuyla ilgili ön bilgilerini (gözlem, anı, deneyim, güncel olay, haber vb.) belirler.
- b) Ön bilgilerini yazma konusuyla ilişkilendirir.
- c) Belirlediği ön bilgileri yazısına aktarır.

5 TÜRKÇE

T.Y.5.18. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

- a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını aralarındaki anlam ilişkilerini dikkate alarak belirler.
- b) Aynı anlamı farklı söz varlığı unsurlarıyla (eş ve yakın anlamlı kelime, zıt anlamlı ve eş sesli kelime, çağrıştırdığı kelime; atasözü, deyim, kalıp söz, terim, ikileme, pekiştirme) ifade eder.
- c) Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanır.
- ç) Gerektiğinde yazısında söz varlığı unsurlarının görsel karşılığını kullanır.

T.Y.5.21. Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme

- a) Yazım kurallarını uygular.
- b) Noktalama işaretlerini uygun biçimde kullanır.

Noktalama işaretlerini işlevlerine uygun kullanır. Nokta, virgül, soru işareti, iki nokta, üç nokta, ünlem, kısa çizgi, uzun çizgi ve kesme işaretinin yaygın kullanılan işlevleri üzerinde durulur. Yazım kurallarını (büyük harflerin kullanımı, sayıların yazımı) uygular.

T.Y.5.22. Yazma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

- a) Yazma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendisini değerlendirir.
- b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak yazar kimliğinin gelişimine yön verir.
- c) Yazılarından oluşan ürün ve seçki dosyası (sözlük, günlük, anı, gezi, şiir, alıntılar seçkisi, atasözü ve deyim vb.) oluşturur.

Hazırlık**Yazma Öncesinde**

- ✓ Amaç, bağlam ve olanaklarınızı analiz ederek yazma konusunu, hedef kitlesini, dijital de dâhil yazma aracı ve ortamınızı belirleyiniz.
- ✓ Yazılı etkileşiminizde yazışmayı başlatma, sürdürme ve sonlandırmayla ilgili uygun selam ve hitap ifadelerini belirleyiniz.
- ✓ Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminizde içerik ve süreçle ilgili gerekli seçim ve düzenlemeleri yapınız.
- ✓ Yazma amacına uygun paragraf türü ve metin yapısını seçiniz.

Yazma Sırasında

- ✓ Konuyla ilgili ön bilgilerinizi (gözlem, anı, deneyim, güncel olay, haber vb.) belirleyiniz.
- ✓ Ön bilgilerinizi yazma konunuzla ilişkilendiriniz.
- ✓ Belirlediğiniz ön bilgilerinizi yazınıza aktarınız.
- ✓ Kullanacağınız söz varlığı unsurlarını aralarındaki anlam ilişkilerini dikkate alarak belirleyiniz.
- ✓ Aynı anlamı farklı söz varlığı unsurlarıyla (eş ve yakın anlamlı kelime, zıt anlamlı ve eş sesli kelime, çağrıştırdığı kelime; atasözü, deyim, kalıp söz, terim, ikileme, pekiştirme) ifade ediniz.
- ✓ Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanınız.
- ✓ Gerektiğinde yazınızda söz varlığı unsurlarının görsel karşılığını kullanınız.
- ✓ Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ediniz.

Yazma Sonrasında

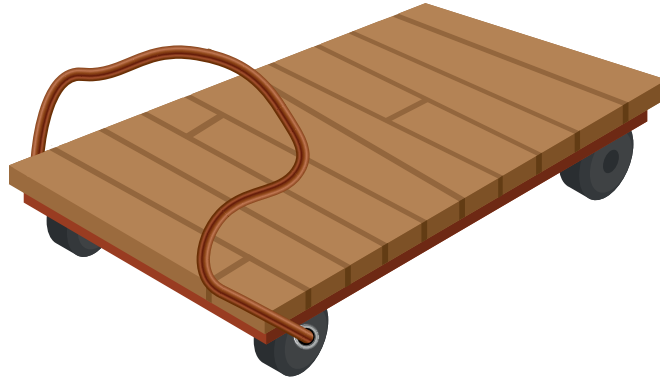
- ✓ Yazma sürecinizdeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi gerekçelendirerek kendinizi değerlendiriniz.
- ✓ Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalarınıza aktararak yazar kimliğinizin gelişimine yön veriniz.

1

Aşağıda tornet oyununu tanıtıcı bir paragraf ve tornet görseli verilmiştir.

TORNET OYUNU

Yokuş aşağı olan bir yerin tepesindeki düzlük, başlangıç noktası; yokuşun bittiği yerdeki düzlük, bitiş noktası olarak belirlenir. Oyuncuların amacı başlangıç noktasından bitiş noktasına hızlı bir şekilde varmaktır. Oyuncular başlangıç noktasında tornetlerine binerler. Öğretmenin işaretiyle yarışa başlarlar. Hızlanmak ve yavaşlamak için ayaklarını kullanırlar. Bitiş noktasına ilk varan oyuncu, yarışı kazanır.

Bu yazıda tornet görseli verilmeseydi daha önce hiç tornet görmeyen bir arkadaşınıza bunu tanıtırken hangi paragraf türünü ve metin yapısını kullanacağınızı belirleyiniz.

2

Aşağıdaki kelime ve kavram havuzundan yararlanarak “Sorumluluk” konulu bir yazı yazınız. Yazınızda kelime ve kavram havuzundaki kelime ve kelime gruplarını anlamlarına uygun kullanmaya özen gösteriniz. Yazınızı oluştururken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Bu konuyla ilgili yazınızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.
- Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- Atasözü ve deyimleri bağlama uygun kullanmaya dikkat ediniz.
- Gerektiğinde yazınızda söz varlığı unsurlarının görsel karşılığını kullanınız.
- Gözlem, anı ve deneyimlerinizden yararlanınız.
- Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ediniz.

Kelime ve Kavram Havuzu

görev

kararlılık

çaba

başarı

bilinç

yardımlaşma

elini taşın altına koymak

bugünkü işi yarına bırakmamak

3

Aşağıda verilen cümleleri büyük harflerin kullanımına dikkat ederek ve noktalama işaretlerinin uygun yerlere koyarak yeniden yazınız.

bugün gittiğimiz müzede daktilo fotoğraf
makinaları eski saatleri inceledik

ayşe kuşları limon ve mavişin
yemlerini verdi

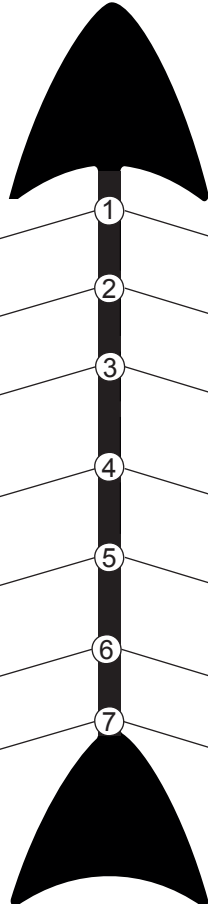
öğretmenlerimizle çanakkaleye
gideceğiz

annem ile leyla hanım ilkokul
arkadaşıymış

okullar 9 eylül pazartesi günü açıldı

yeni dükkân cumhuriyet caddesi
üzerindeymiş

arkadaşlarımla Lunaparka gittik

4

Aşağıdaki “Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu” yazma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirlemek için 2. etkinliğe göre hazırlanmıştır. Verilen her bir ölçütü okuyunuz. Bu ölçütlere göre formu uygun şekilde işaretleyiniz. Deneyimlediğiniz süreçteki gelişmeye açık yönlerinizi destekleyecek tedbirler alıp güçlü yönlerinizi sonraki çalışmalara aktararak yazar kimliğinizin gelişimini yönetiniz.

Adı-Soyadı:

Tarih:

Sınıfı-Numarası:

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Ölçütler	Evet	Hayır
Yazımda kelime ve kavram havuzundaki kelime ve kelime gruplarını anlamalarına uygun kullanmaya özen gösterdim.		
Yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösterdim.		
Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun kullanmaya dikkat ettim.		
Atasözü ve deyimleri bağlama uygun kullanmaya dikkat ettim.		
Gerektiğinde yazımda söz varlığı unsurlarının görsel karşılığını kullandım.		
Gözlem, anı ve deneyimlerimden yararlandım.		
Yazım kuralları ve noktalama işaretlerine dikkat ettim.		

Geliştirmek istediğim yönlerim:

- 1.
- 2.
- 3.

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

TÜRKÇE - 5

2. TEMA
ATATÜRK'Ü TANIMAK
DİNLEME/İZLEME

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.2. Dinlemede/izlemede strateji ve yöntem seçimlerini yönetebilme

Ön Bilgileri Harekete Geçirme ve Kullanma: Ön bilgileri harekete geçirme ve kullanma stratejisi öğrencinin dinlemeye başlamadan önce dinleyeceği/izleyeceği ile ilgili bildiklerini, deneyimlerini, önceden dinlediği/izlediği metinlerdeki bilgileri uzun süreli belleğinden getirip dinleme boyunca anlamı yapılandırmak için kullanmasıdır. Bu stratejiyi kullanırken öğrenci, ön bilgileriyle yeni öğrendiği bilgileri ilişkilendirir.

Etkinlik

“Atatürk Hakkında Ne Biliyorum ve Ne Öğrendim?”

Açıklama: Öğretmen dinleme metninden önce öğrencilerden Mustafa Kemal ATATÜRK hakkında daha önce karşılarına çıkan bilgileri hatırlayarak yazmalarını ister. Metni bölüm bölüm dinleteceğini her bölüm sonrası not almaları için yeterli süre vereceğini açıklar. Daha sonra, dinledikleri metinden yola çıkarak aldıkları notlarla ön bilgilerini karşılaştıracaklarını söyler. Karşılaştırma sonrasında öğrencilere ön bilgileri ile dinledikleri metinden öğrendikleri örtüşüyorsa tablonun “Uyum” sütunundaki ilgili yere “✓”, örtüşmüyorsa “X” işareti koymalarını söyler.

5 TÜRKÇE

1. Metni dinlemeden önce aşağıdaki tabloda yer alan soruların cevaplarını “Ön Bilgilerim” sütununa sırasıyla yazınız.

Atatürk’le İlgili			
Sorular	Ön Bilgilerim	Dinlerken Öğrendiklerim	Uyum
Annesi kimdir?			
Babasının adı nedir?			
Hangi tarihte doğmuştur?			
Ne zaman vefat etmiştir?			
Nerede doğmuştur?			
Nerede vefat etmiştir?			
Nüfusa kayıtlı olduğu il neresidir?			
Hangi okulları bitirmiştir?			
Katıldığı savaşlar hangileridir?			
Yazdığı kitaplar nelerdir?			
Ürettiği Türkçe kelimeler nelerdir?			
Nelere ilgi duyar?			

2. Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek için karekodu okutunuz.)

3. Dinlerken aldığınız notlarla ön bilgilerinizi karşılaştırınız. Uyum sütununa örtüşen bilgiler için “✓” ve örtüşmeyen bilgiler için “X” işareti koyunuz. “X” işareti koyduğunuz konularla ilgili güvenilir kaynaklar üzerinden araştırma yaparak doğru bilgileri belirleyiniz.

TÜRKÇE - 5

2. TEMA
ATATÜRK'Ü TANIMAK
OKUMA

OKUMA

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

Okuyacağı metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilmesi için sözcük ilişkilendirme görevi verilebilir.

T.O.5.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Okuduğu öyküleyici metinlerden hareketle hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme becerisi için kavram haritası kullanılabilir.

Aşağıdaki metni okuma hızı, duraklama, vurgu, tonlama ve telaffuzu, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek sesli şekilde okuyunuz.

Yine bir gün Alpullu'dan otomobille Eskişehir'e gidiyorduk. Akşam olmak üzereydi. Bir köyden yolu göstermek üzere bir kılavuz almıştık. Şoförün tarafındaki basamakta ve ayakta duran bu köylüyle konuşmamı Paşa bana işaret etti. Köylüye sordum: "Mustafa Kemal Paşa'yı tanır mısınız?" "Hayır, hiç görmedim!" cevabını verdi. "Göreceksin ne yaparsın?" dedim. "Ayağının altına köprü olurum." deyince çok duygulandık. Paşa'nın müsaadeleriyle köylüye Paşa'yı gösterdim: "İşte Mustafa Kemal Paşa!" dedim. Gayet lakayt bir surette Paşa'nın yüzüne bakarak ve hafifçe gülümseyerek "Olur a!" dedi ve başını çevirdi. Köylünün bu hâlden Paşa'nın, Mustafa Kemal Paşa olduğuna inanmadığı ve benim latife ettiğimi sandığını anladım. Eskişehir'e yakın bir tepenin üzerine geldiğimiz zaman yer yer, öbek öbek ateşler yakılmış olduğunu gördük. Bu ateşler Paşa'nın geçeceği yolun iki tarafına külle petrol karıştırılarak meşale gibi yakılmıştı. Uzaktan bunları görünce köylüye yakılan ateşlerin ne olduğunu sordum. "Kiracılar ve arabacılar yakmışlardır." dedi. Fakat biraz sonra yakılan meşalelerin yanından geçip de Paşa'yı istikbal (karşılama) edenlerin yanına geldiğimiz zaman mızıkça ile bir askerî kıtayı ve halkın başında da Eskişehir Valisi Fatin Bey'i gören köylü, otomobildeki zatın hakikaten Mustafa Kemal Paşa olduğunu anlayınca şaşırdı ve âdeta saygı ve ürpertiyle otomobil durunca yanımızdan uzaklaşmak istedi. Fakat ben kendisini bırakmadım. Onunla birlikte Paşa'nın arkasından yürürken konuşmak istedim. Bana mütemadiyen "Aman kusur ettimse beni affediniz." diyordu. Hiçbir kusuru olmadığını söyleyince "O hâlde müsaade et de aydınlıkta bir daha yüzünü yakından göreyim." dedi. Yanımdan ayrılarak Paşa'yı doya doya görmek üzere ileriye geçti.

5 TÜRKÇE

a) Bu metinden alınan bazı kelimeler ve bu kelimelerin eş anlamları aşağıdaki tablolarda karışık hâlde verilmiştir. Kelimeleri eş anlamlarıyla eşleştiriniz ve kelimelerin eş anlamlarının kullanıldığı farklı birer cümle yazınız.

Kelimeler		Eş Anlamları		Cümlelerim
kılavuz	a		şaka	
müsaade	b		kişi	
latife	c		izin	
zat	ç		sürekli	
hakikaten	d		rehber	
mütemadiyen	e		gerçekten	

b) Bu metnin hikâye unsurlarını yazınız.

Şahıs/Varlık
Kadrosu

Mekân (Yer)

Zaman

Olay
Örgüsü

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

TÜRKÇE - 5

2. TEMA
ATATÜRK'Ü TANIMAK
KONUŞMA

KONUŞMA

T.K.5.11. Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme

Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilmesi için sorulardan/görsellerden/kavramlardan hareketle sözlü metin oluşturma görevi verilebilir.

T.K.5.24. Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme**T.K.5.26. Konuşma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme**

Konuşma becerilerinde verilen üretim görevleri gerçekleştirildikten sonra öğrencinin performansı öğrenme çıktılarına uygun yapılandırılan kontrol listesi veya dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir. Sonrasında öğrenciye geri bildirim verilir.

1. Görselleri inceleyerek nerelerin dikkatinizi çektiğini söyleyiniz.
2. Görsellerin tümünden çıkardığınız mesajı belirtiniz.
3. Görsellerden hareketle çıkardığınız mesajla ilgili bir konuşma yapınız.

5 TÜRKÇE

→ Konuşmadan önce aşağıdaki dereceli puanlama anahtarını dikkatle inceleyiniz. Konuşma performansınız belirtilen ölçütler çerçevesinde değerlendirilecek ve buna göre geri bildirim verilecektir.

Konuşma Becerisi İçin Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı	
Akıcılık	(4) Uygun sözcüğü/anlatımı ararken ara sıra yapılan duraklama dışında konuşma genel olarak doğaldı ve uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullandı. (3) Zaman zaman duraksadı ve kendini yineledi, ara sıra yönlendirmeye gereksinim duyabilmesine karşın genellikle konuşma akışını sürdürdü. (2) Konuşma yavaş ve duraksamalı. Konuşmayı edilgen bir biçimde sürdürdü ve düzenli yönlendirmelere gereksinim duydu. (1) O kadar az konuştu ki akıcı bir konuşma olduğu söylenemez.
Söyleyiş	(4) Söyleyiş yanlış, anlamaya engel olmayacak kadar azdı. (3) Anlamaya engel olabilecek kimi söyleyiş yanlışları, dikkatle dinlemeyi gerektirdi. (2) Söyleyişte sık sık yapılan yanlışlardan dolayı anlaşılma güçlüğü oluştu. (1) Anlaşılması olanaklı değildi.
Sözcük bilgisi	(4) Birkaç uygun olmayan seçime karşın görev için gerekli sözcük dağarcığını etkili kullandı. (3) Kimi uygun olmayan örneklerle birlikte çoğunlukla görev için gerekli sözcük dağarcığını etkili kullandı. (2) Sınırlı sözcük kullanımı var, sık sık uygun olmayan seçimler yaptı. (1) Sözcük dağarcığı yetersiz ve uygun olmayan seçimler yaptı.
Dil yapılarının doğruluğu	(4) Çok az dil yapısı yanlış görüldü. (3) Dil yapılarının kimi yanlış kullanıldı ancak bunlar anlamayı engellemedi. (2) Konuşma sık sık yapılan yanlışlarla bozuk ve düzensizdi. (1) Anlaşılır cümleler kuramadı.
Beden Dili ve Mekân Kullanımı	(4) Beden dilini ve mekânı etkili bir şekilde kullandı. (3) Beden dili ve mekân kullanımı yeterliydi. (2) Beden dili ve mekân kullanımı yeterli sayılır. (1) Beden dili ve mekân kullanımını geliştirmesi gerekir.

◆—NOTLAR—◆

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

2. TEMA
ATATÜRK'Ü TANIMAK
YAZMA

YAZMA

T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

Bu öğrenme çıktısını yazma becerilerine ait öğrenme çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığını değerlendirmek için paragraf yazma çalışmaları yapılarak bu çalışmalarda dereceli puanlama anahtarı kullanılabilir.

1. Bu görsellerden birini anlatmak isteseydiniz hangi paragraf türünü seçeceğinizi belirleyiniz.
2. Bu görsellerden birini seçip dikkatli bir şekilde inceleyiniz.
3. Seçtiğiniz görselin hangisi olduğunu arkadaşlarınızla paylaşmayınız.
4. Seçtiğiniz görseli detaylı bir şekilde anlatan bir paragraf yazınız.
5. Yazdığınız paragrafı bir arkadaşınızla paylaşınız ve ondan hangi görseli anlattığınızı bulmasını isteyiniz.

5 TÜRKÇE

Paragraf (Betimleme) Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı			
0	Yazılan paragraf istenen türün özelliklerini hiç yansıtmamaktadır veya paragrafın, görevde verilen konuyla ilgisi yoktur. Öğrenci görev tanımına ve/veya yönergelere uygun cevap vermemiştir.		
İÇERİK	3	2	1
	Betimlenmesi istenen kişi, mekân, nesne farklı yönleriyle (fiziksel özellikleri, şekli, durumu, ham maddesi vb.) ele alınmış ve detaylıca betimlenmiştir.	Betimlenmesi istenen kişi, mekân, nesne bir veya birden fazla yönüyle (fiziksel özellikleri, şekli, durumu, ham maddesi vb.) ele alınmış ancak detay verilmemiştir.	Betimlenmesi istenen kişi, mekân, nesne ile ilgili betimleyici ifadeler kullanılmamış veya paragraf genelinde betimleme dışı unsurlara (duygu ve düşünceler, yaşantılar vb.) ağırlık verilmiştir.
DİL VE ANLATIM	Paragraf anlaşılır bir dille yazılmıştır, anlatım akıcı ve etkilidir.	Paragraf anlaşılır bir dille yazılmıştır, anlatım akıcıdır ancak etkili değildir.	Paragrafın bazı cümlelerinde anlaşılır bir dil kullanılmış ancak anlatım akıcı ve etkili değildir.
YAZIM NOKTALAMA	Paragrafın genelinde en fazla 2 yazım ve/veya noktalama hatası yapılmıştır.	Paragrafın genelinde 3-4 yazım ve/veya noktalama hatası yapılmıştır.	Paragrafın genelinde 5-6 yazım ve/veya noktalama hatası yapılmıştır.

NOTLAR

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

3. TEMA
DUYGULARIMI TANIYORUM
DİNLEME/İZLEME

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.16. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Öğrencinin dinlediği/izlediği metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümlemeler yapabilmesi için bilgi aktarımı görevi kullanılabilir.

Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek için karekodu okutunuz.)

5 TÜRKÇE

1. Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metne göre yanıtlayınız.

a) Metnin serim, düğüm ve çözüm bölümlerinde neler anlatıldığını yazınız.

SERİM	
-------	-------------------------------

DÜĞÜM	
-------	-------------------------------

ÇÖZÜM	
-------	-------------------------------

b) Serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirlerken nelere dikkat ettiğinizi yazınız.

Serim Bölümünü Belirlerken Dikkat Ettiklerim	
--	-------------------

Düğüm Bölümünü Belirlerken Dikkat Ettiklerim	
--	-------------------

Çözüm Bölümünü Belirlerken Dikkat Ettiklerim	
--	-------------------

NOTLAR

[illegible]

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

3. TEMA
DUYGULARIMI TANIYORUM
OKUMA

OKUMA

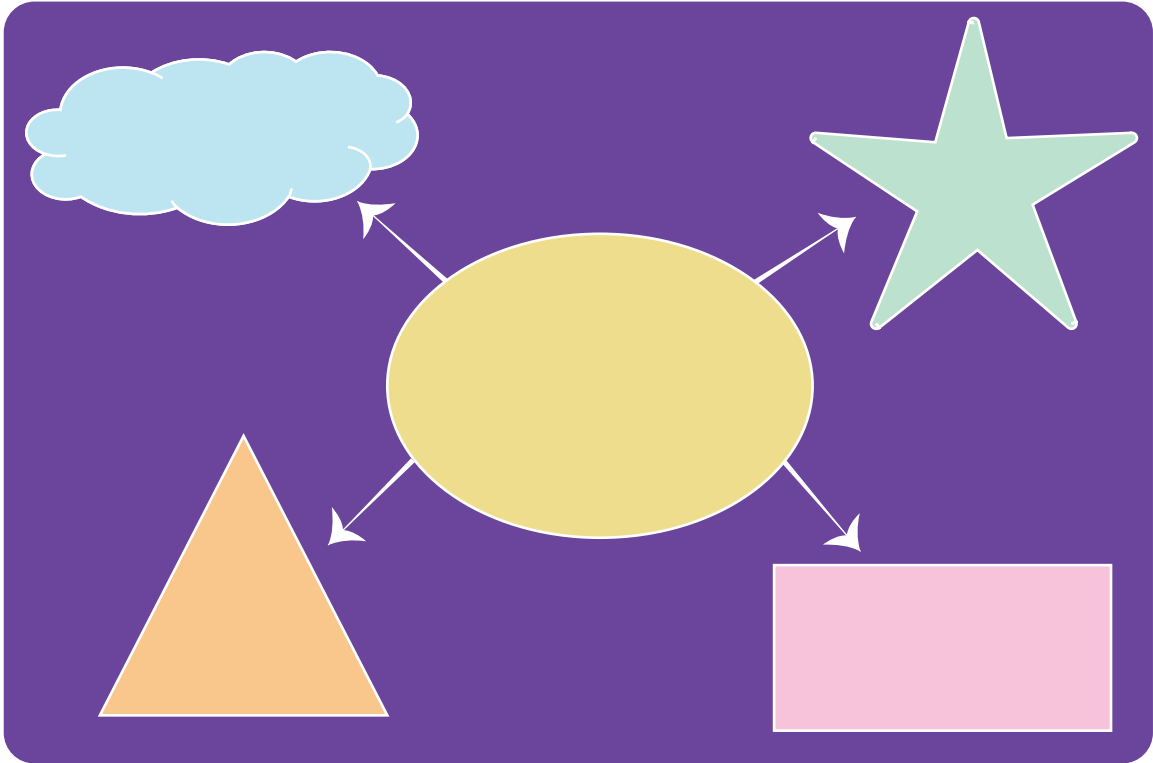
T.O.5.20. Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Öğrencinin söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümlemeler yapabilmesi için zihin haritası görevi verilebilir.

Türküler Dolusu

Ah bu türküler
Türkülerimiz
Ana sütü gibi candan
Ana sütü gibi temiz
(...)
Ah bu türküler,
Köy türküleri
Dilimizin tuzu biberi
(...)

Bu şiirde kullanılan söz sanatını görselin ortasına yazınız. Söz sanatının size çağrıştırdığı kelime veya kelime gruplarını ise verilen şekillerin içine yazınız.

TÜRKÇE - 5

3. TEMA
DUYGULARIMI TANIYORUM
KONUŞMA

KONUŞMA

T.K.5.23. Konuşmasında açık ve örtük ifadeleri kullanabilme

Konuşmasında açık ve örtük ifadeleri uygun biçimde kullanabilmesi için tartışma görevi verilebilir.

Sınıfınızda “Her durumda empati kurmak gerekir mi?” konulu bir tartışma yapınız. Tartışmaya başlamadan önce aşağıdaki yönergeyi okuyunuz.

- Sınıfta öğretmeninizle 6 kişilik bir grup oluşturup aşağıdaki görselde olduğu gibi masanın etrafına oturunuz.
- Konuyla ilgili kısa süreli bir hazırlık yapınız.
- Grubunuza öğretmeniniz başkanlık edecektir. Size sırayla ikişer dakika söz hakkı verecektir.
- “Tartışmaya Yönelik Öz Değerlendirme Formu”nu okuyunuz. Formda yer alan ölçütleri tartışma sırasında göz önünde bulundurunuz. Tartışmanın ardından formu doldurarak kendinizi değerlendiriniz.

5 TÜRKÇE

Tartışmaya Yönelik Öz Değerlendirme Formu			
Ölçütler	Dereceler		
	3 Çok iyi	2 Yeterli	1 Geliştirilmeli
Tartışma konusunun dışına çıkmadım.			
Tezi/görüşü kitleye ve duruma uygun bir biçimde anlattım.			
Tartışmayı destekleyen belge, çoklu ortam tasarımlarını kullandım.			
Konuya ve amaca uygun bir örüntü sırası oluşturdum.			
Konuşma hızımı ve sesimin tonunu duruma uygun ayarladım.			
Sözlü iletiyi destekleyen beden dilimi etkili kullandım.			
Karşı tarafın konuşmasını özenle ve kesmeden dinledim.			
Karşı tarafın görüşlerine saygı gösterdim.			
Mantıklı düşüncelerden oluşan bir tartışma sürdürebildim.			
Konuşmamda açık ve örtük ifadelere yer verdim.			
Konuşmamı belirlenen süre içinde tamamladım.			
TOPLAM			

◆—NOTLAR—◆

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

TÜRKÇE - 5

3. TEMA
DUYGULARIMI TANIYORUM
YAZMA

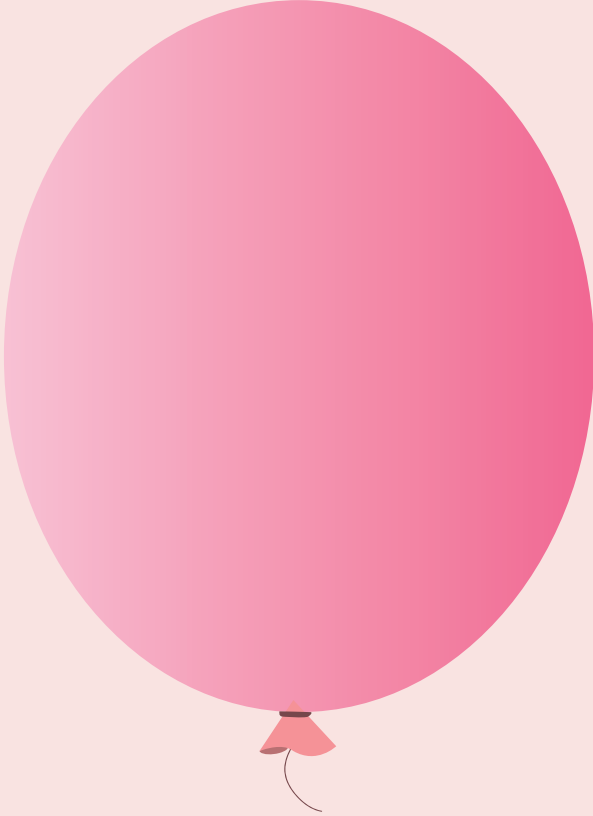
YAZMA

T.Y.5.7. Yaratıcı yazı yazabilme

Yaratıcı yazı yazabilme becerisini geliştirmeye yönelik sözcük ve kavram havuzundan seçerek yazma görevinden yararlanılabilir.

a) “Vatan, bir ana kucığı gibi sıcak ve güvenlidir.” sözünün çağrıştırdığı kavramları aşağıdaki kavram havuzuna yazınız.

Kelime ve Kavram Havuzu

5 TÜRKÇE

b) Oluřturduėunuz kelime ve kavram havuzundan seğeğiniz kelimelerle yapı unsurlarını (şahıs/ varlık kadrosu, zaman, mekân ve olay örgüsü) kendinizin belirlediği öyküleyici bir metin taslağı oluşturunuz.

Öyküleyici Metnimin Taslaėı

Olay örgüsü

şahıs ve varlık kadrosu

Zaman

Mekân

Anlatıcı

c) Metninizin serim, düğüm, çözüm bölümlerinde nelere değineceğinizi aşağıdaki bölümlere yazınız.

Serim
Bölümünde
Değineceklerim

.....

.....

.....

Düğüm
Bölümünde
Değineceklerim

.....

.....

.....

Çözüm
Bölümünde
Değineceklerim

.....

.....

.....

d) Taslağını hazırladığınız metni defterinize yazınız. Yazınızı arkadaşlarınıza okuyunuz.

[illegible]

TÜRKÇE - 5

4. TEMA
GELENEKLERİMİZ
DİNLEME/İZLEME

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.9. Dinlediğini/izlediğini kendi içinde karşılaştırabilme

Öğrencinin dinlediğinde/izlediğinde metin içi karşılaştırma yapabilmesi için kümelere ayırma görevinden yararlanılabilir.

Aşağıdaki dinleme/izleme metnini dikkat dağıtıcı hareketlerden/davranışlardan kaçınarak ve gerektiğinde not alarak dinleyiniz/izleyiniz. (Metni dinlemek ve izlemek için karekodu okuttuktan sonra EBA'dan giriş yapınız.)

NOTLARIM

.....

.....

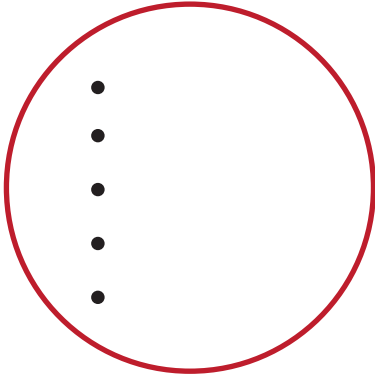
.....

.....

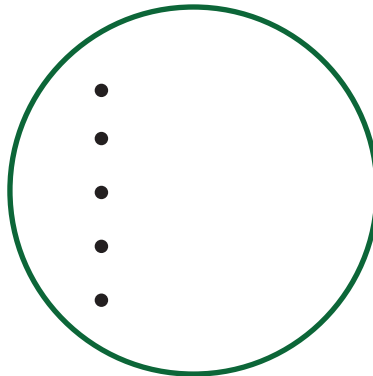
.....

.....

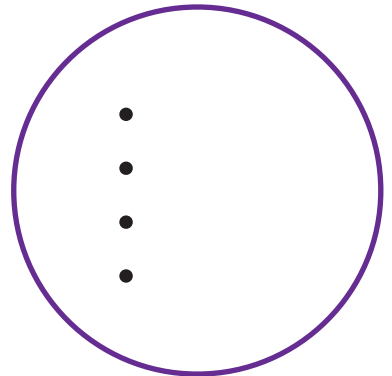
1. Aşağıda verilen özellikleri ve davranışları dinlediklerinizden/izlediklerimizden yararlanarak Karagöz'e ait olanlar, Hacivat'a ait olanlar ve her iki karakter için ortak olanlar şeklinde belirtilen yerlere yazınız.

Karagöz

Hacivat

Ortak

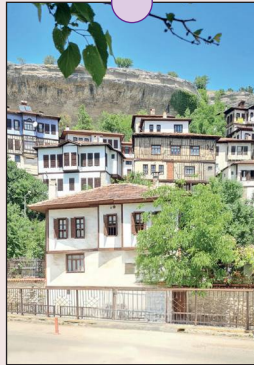
T.D.5.6. Görselle iletilen anlamı belirleyebilme

Öğrencinin dinlediğinde/izlediğinde geçen ifadelerin görsellerini belirleyebilmesi için görseller içinden işaretleme görevinden yararlanılabilir.

2.

a) Dinlediğiniz/izlediğiniz metinde sözü edilen gelenek ve göreneklerin yer aldığı görselleri işaretleyiniz. Bu gelenek ve göreneklerin adlarını verilen boşluklara yazınız.

b) Öğretmeniniz tarafından doğru cevaplar açıklandıktan sonra boşta kalan görsellerin temsil ettiği gelenek ve göreneklerin adlarını tahmin ediniz. Öğretmeniniz bu görsellerin isimlerini söyledikten sonra tahmininizin doğruluğunu kontrol ediniz.

Öğrencinin dinlediğini/izlediğini özetlemesi için yapılandırılmış özetleme kullanılabilir.

- Metnin konusu nedir?
- Kahramanlar kimlerdir?
- Metinde sürekli karşılaşılan sorun nedir?
- Sorunu kim, nasıl çözüyor?
- Metin nasıl sona eriyor?

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

T.D.5.25. Dinleme/izleme sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

Dinlediklerine/izlediklerine yönelik yapılan üç etkinliğin öz yansıtmasını yapabilmesi için ortak öz değerlendirme ölçeği kullanılabilir.

4. Aşağıda verilen “Dinleme/izleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu”nu yaptığınız etkinliklere göre doldurunuz.

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU			
Ölçütler	Evet	Kismen	Hayır
Dinlediklerime/izlediklerime yönelik notlar aldım.	☐	☐	☐
Dinlediklerime/izlediklerime yönelik doğru karşılaştırmalar yaptım.	☐	☐	☐
Dinlediklerimde/izlediklerimde adı geçen gelenek ve görenekleri doğru belirledim.	☐	☐	☐
Dinlediklerime/izlediklerime yönelik yapılandırılmış özetleme sorularına doğru cevaplar vererek metni özetledim.	☐	☐	☐

TÜRKÇE - 5

4. TEMA
GELENEKLERİMİZ
OKUMA

OKUMA

T.O.5.12. Metindeki unsurları sınıflandırabilme

Öğrencinin okuduğu metnin içeriğini çeşitli niteliklerinden hareketle sınıflandırabilmesi için kavram haritası görevinden faydalanılabilir.

Ebru Sanatı ve Çeşitleri

Ebru sanatının ilk kez ne zaman uygulanmaya başlandığı konusunda kesin bir tarih vermek mümkün değildir. Ebru, Anadolu'ya Türklerin eski vatanından İpek Yolu ile gelmiştir.

Ebru sanatı; dünyanın birçok yerinde “Türk kâğıdı” olarak bilinmekte ve “Turkish Marbled Paper”, “Turkish Papier” olarak adlandırılmaktadır. 2014 yılında İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilî Listesi'ne eklenen “ebru sanatı” kitreli, su dolu bir tekneye renkli boyalar serpilip sürülmesi ve ardından desenlerin kâğıda aktarılmasıyla renkli motiflerin oluşturulduğu geleneksel Türk sanatıdır. Ebru olarak bilinen desen ve kompozisyonlar arasında çiçekler, yapraklar, süslemeler, kafes işçiliği, camiler ve aylar yer alır. Bunlar; geleneksel ciltçilik sanatında dekorasyon amacıyla kullanılır. Ebru sanatında temel becerilerin kazanılması en az iki yıl sürmektedir. Ebru sanatçısı, renkleri doğal pigmentlerden doğal yöntemlerle elde eder ve daha sonra renkleri doğal bir asit olan öd ile karıştırıp yoğunlaştırılmış sıvı preparat üzerine serper ve fırçayla uygular. Böylece renkler yüzeyde kalır ve kıvrımlı desenler oluşturur. Ebru sanatçıları sanatlarını geleneksel kültürlerinin, kimliklerinin ve yaşam tarzlarının ayrılmaz bir parçası olarak görmektedirler.

Ebru sanatı tarihsel gelişim içerisinde yeni arayışlar sonucu kullanılan farklı yöntemlerle çeşitlenmiştir. Bazı yöntemler:

Battal ebru: Tekneye serpilen boyalara hiçbir müdahalede bulunulmadan yapılan ebruya verilen isimdir. Bu yöntemde tekneye atılan boyalar üzerinde elle bir müdahalede bulunulmaz. Serpilen boyalar tekneye atıldığı gibi kâğıda alınır. Öğrenilmesi kolay ama güzeline yapmak zordur.

Gelgit ebru: Kitre üzerine battal ebru yapılacakmış gibi atılan boyalara ince bir tel çubuk veya at kuyruğu kılı ile sağdan sola, yukarıdan aşağıya doğru verilen hareket sonucunda elde edilen ebruya “gelgit ebru” denir.

Hatip ebru: 18. yüzyılda Ayasofya Camii Hatibi Mehmet Efendi tarafından ilk kez yapıldığı için onun ismiyle anılmaktadır. Tekne üzerine hafif bir zemin rengi atıldıktan sonra üzerine ince bir cisimle belli aralıklarla boya damlatılır. Bunun içine tekrar birkaç kere daha, farklı renklerde boya damlatılarak iç içe geçmiş daireler elde edilir. Bu dairelere aşağıdan yukarıya, soldan sağa veya yukarıdan aşağıya, sağdan sola birkaç darbe ile istenilen şekilde hatip ebrusu yapılır. Hatip ebrusunda en fazla çarkıfelek, yürek, yıldız şekilleri kullanılmıştır.

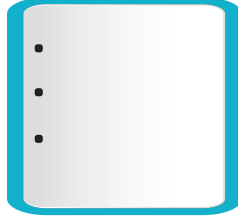
Çiçekli ebru: 1918 yılında Necmettin Okyay tarafından yapılmaya başlanmıştır. Lale, karanfil, hercai menekşe, gelincik, gül, kasımpatı ve sümbül gibi çiçekleri ebru üzerine resmetmiş; papatyalı ebruyu ise öğrencisi olan Mustafa Düzgünman ilave etmiştir. Çiçekli ebruların yapılış biçimi açık renklerden biri ile zemin döşendikten sonra önce sap rengi olarak koyu yeşil boya damlatılır. Bir iğne yardımı ile aşağıya doğru çekilerek sap şekli verilir. Sapın uygun yerine çiçek rengi olarak hangi boya kullanılacaksa damlatıp yine iğne yardımıyla çekilerek çiçek şekli verilir.

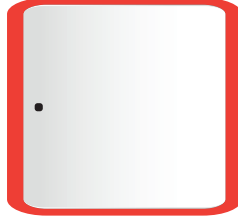
5 TÜRKÇE

1. Okuduğunuz metinde geçen bu kavramları kullanarak bir kavram haritası oluşturunuz.

Anadolu'da	yaprak	öd	ebru	yürek	sümbül
çarkıfelek	fırça	Türklerde	kitre	kâğıt	
boya	papatya	yıldız	tekne	su	kültürde

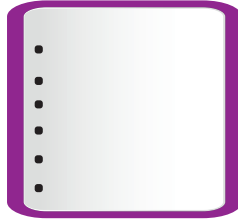
önemli bir
yere sahip olan

sanatında

kullanılarak

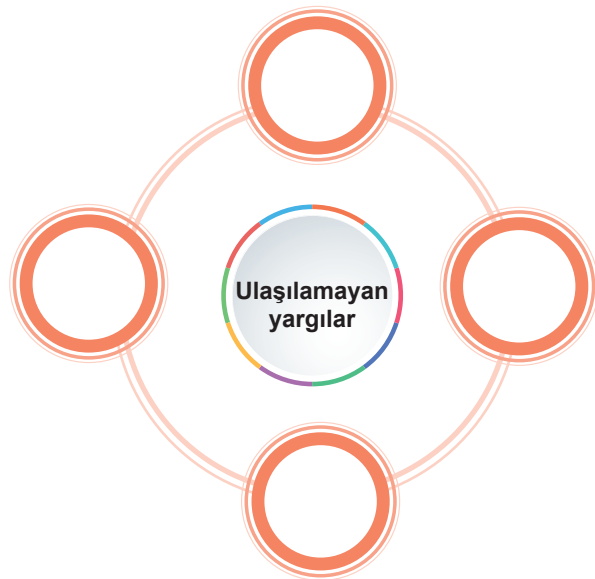
gibi motifler
oluşturular.

T.O.5.10. Metin içi karşılaştırma yapabilme

Öğrencinin okuduğu metinde karşılaştırma yapabilmesi için kümelere ayırma görevinden yararlanılabilir.

2. Okuduğunuz metinden yola çıkarak oluşturulan bazı yargılar aşağıda verilmiştir. Bu yargıları metinle karşılaştırarak ulaşılabilir olma durumlarına göre harfleri ilgili şekle yazınız.

- a. Ebru sanatında temel becerilere sahip olmak için en az iki yıl sanatla iç içe olmalıyız.
- b. Papatya motifini ebruya aktaran ilk kişi Mustafa Düzgünman'dır.
- c. Ebru sanatının ilk örnekleri Anadolu topraklarında verilmiştir.
- ç. 18. yüzyıldan önceki zaman diliminde hatip ebrusu örneğine rastlanmaz.
- d. Çiçekli ebru yapımında alt zemin rengi koyu seçilmelidir.
- e. Ebru sanatçıları eserlerinde kültür ve yaşamlarından izler bulundurur.
- f. Yapım aşamasında elle veya herhangi bir nesneyle müdahale edilmeyen türe battal ebru denir.
- g. Ebru sanatı dört farklı türde karşımıza çıkar.

T.O.5.7. Görselle iletilen anlamı belirleyebilme

Öğrencinin görselle iletilen anlamı belirleyebilmesi için metinde anlatılanları görselleştirmeye yönelik bilgi aktarımı görevinden faydalanılabilir.

3. Metinden hareketle aşağıdaki görsellerin hangi ebru yöntemini yansıttığını gerekçesi ile yazınız.

.....

.....

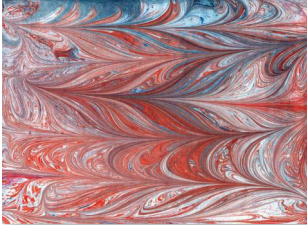
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOTLAR

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

